

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Sk/36/2018
Identifikačné číslo spisu: 3018200191
Dátum vydania rozhodnutia: 21.08.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Alena Adamcová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:3018200191.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne: W. R. N., bytom O. X/X, B., právne zast. JUDr. Ingrid Novákovou, advokátkou, so sídlom ČSA 12, Handlová, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom Ul. 29. augusta č. 8 a 10, Bratislava, v konaní o žalobe proti nečinnosti orgánu verejnej správy, o kasačnej sťažnosti žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne č. k. 25Sa/10/2018-53 zo dňa 14. augusta 2018, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne č. k. 25Sa/10/2018-53 zo dňa 14. augusta 2018 z a m i e t a.

Účastníkom nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I.

Konanie pred správnym súdom

1. Krajský súd v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“ alebo „správny súd“) právoplatným uznesením č. k. 25Sa/10/2018-53 zo dňa 14. augusta 2018 postupom podľa ustanovenia § 99 písm. f/ č. 162/2015 Z.z. Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“) zastavil konanie vo veci žaloby žalobkyne, ktorou sa domáhala odstránenia nečinnosti žalovanej v začatom administratívnom konaní, v ktorom žalovaná nerozhodla o odvolaní žalobkyne zo dňa 5. septembra 2017 proti rozhodnutiu Sociálnej poisťovne, pobočka Prievidza (ďalej len „prvostupňový orgán“) č. 18255-26/2017-PD zo dňa 21. augusta 2017.

2. V odôvodnení uznesenia krajský súd poukázal na to, že uznesením č. k. 25Sa/10/2018-16 zo dňa 13. júna 2018 vyzval žalobkyňu, aby v stanovenej lehote predložila súdu oznámenie o výsledku prešetrenia sťažnosti podľa osobitného predpisu alebo vybavenie protestu prokurátora, nakoľko predpokladom žaloby proti nečinnosti orgánu verejnej správy podľa § 244 ods. 1 SSP je, aby žalobca neúspešne vyčerpал sťažnosť podľa zákona č. 9/2010 Z.z. o sťažnostiach v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák. č. 9/2010 Z.z.“), alebo podnet na prokuratúre podľa zákona č. 153/2001 Z.z. o prokuratúre v

znení neskorších predpisov (ďalej len „zák. č. 153/2001 Z.z.“) a zároveň ju poučil o možnom zastavení konania podľa § 99 písm. f) SSP, ako následku nedoplnenia podanej žaloby. Žalobkyňa na výzvu súdu reagovala podaním zo dňa 6. júla 2018 v ktorom uviedla, že všetkými písomnosťami smerujúcimi žalovanej poukazovala na porušenie zákona a domáhala sa nápravy. ňou zaslané písomnosti žalovanej majú charakter sťažnosti podľa zák. č. 9/2010 Z.z. a tieto neboli žalovanou riadne vybavené. Podľa jej názoru z predmetných podaní, ktoré spĺňajú náležitosti podľa § 5 zák. č. 9/2010 Z.z., bolo zrejmé, čoho sa domáhala a na aké nedostatky poukazovala. V tejto súvislosti doložila podanie označené ako „Žiadosť o vydanie riadneho rozhodnutia“, ktoré podľa jeho obsahu spĺňa náležitosti sťažnosti, ako aj odpoveď žalovanej na túto žiadosť zo dňa 26. apríla 2018.

3. Krajský súd skúmal splnenie zákonných podmienok v zmysle § 242 a nasl. SSP, aby mohol vo veci konať a rozhodnúť a zistil, že tieto v danom prípade splnené neboli. Z obsahu žalobkyňou predložených písomností, ako aj z obsahu spisového materiálu predloženého žalovanou zistil, že prvostupňový orgán rozhodnutím č. 18255-26/2017-PD zo dňa 21. augusta 2017 nepriznal žalobkyni ako manželke poškodeného R. N., zomr. XX. M. XXXX, nárok na jednorazové odškodné v dôsledku choroby z povolania. Dňa 7. novembra 2017 bolo žalovanej doručené podanie žalobkyne označené ako „18255-27/2017 Nesúhlas s rozhodnutím Soc. poisťovne Prievidza zo dňa 03.10.2017“, z obsahu ktorého vyplýva, že išlo o odvolanie žalobkyne proti rozhodnutiu o nepriznaní nároku na jednorazové odškodné. Toto odvolanie vybavila žalovaná dňa 21. decembra 2017 listinou označenou ako „Odmietnutie odvolania“, v ktorej konštatovala, že odvolanie voči predmetnému rozhodnutiu bolo podané po uplynutí zákonom stanovenej lehoty na podanie odvolania dňa 6. novembra 2017, a preto sa predmetné rozhodnutie zo dňa 21. augusta 2017 stalo právoplatným a vykonateľným, a nie je ho už možné napadnúť riadnymi opravnými prostriedkami, pričom ak žalobkyňa preukáže, že jej manžel zomrel na následky choroby z povolania, nárok na jednorazové odškodnenie bude prehodnotený.

4. Žalobkyňa reagovala listinou označenou ako „Odvolanie sa voči „Odmietnutiu“ ústredie zo dňa 21.12.2017 týkajúce sa rozhodnutia č. 18255-26/2017 (jednorazové odškodné)“, v ktorej uviedla, že voči predmetnému rozhodnutiu prvostupňového orgánu zo dňa 21. augusta 2017 podala odvolanie v zákonnej lehote, a to dňa 5. septembra 2017, ktoré predložila s podacím lístkom, avšak nebolo o ňom rozhodnuté a predmetné odmietnutie bolo nezákonné. Žalovaná odpovedala dňa 30. januára 2018 tak, že jediné odvolanie voči rozhodnutiu vo veci jednorazového odškodného bolo doručené ústrediu dňa 7. novembra 2017 a podané na poštovú prepravu dňa 6. novembra 2017, t.j. po uplynutí zákonnej lehoty. Žalobkyňou predložený podací lístok, ktorý mal preukazovať, že proti predmetnému rozhodnutiu podala včas odvolanie dňa 5. septembra 2017, má totožné podacie číslo ako podacie číslo uvedené na obálke, v ktorej bolo doručené odvolanie žalobkyne proti rozhodnutiu žalovanej vo veci náhrady nákladov spojených s pohrebom, a teda predložený podací lístok patrí zásielke, ktorou bolo doručené iba odvolanie žalobkyne voči rozhodnutiu vo veci náhrady nákladov spojených s pohrebom. Zároveň žalovaná zopakovala, že ak žalobkyňa preukáže, že jej manžel zomrel na následky choroby z povolania, nárok na jednorazové odškodnenie jej bude priznaný.

5. Na predmetnú odpoveď žalovanej reagovala žalobkyňa podaním označeným ako „Odvolanie sa voči Odmietnutiu jednorazového odškodného, na základe nedodržania lehoty odvolania 5.9.2017“, pričom žalobkyňa zotrvala na tvrdení, že proti rozhodnutiu o jednorazovom odškodnení podala odvolanie v zákonnej lehote a predložila podací lístok. Uviedla, že v rovnaký deň podala v druhej obálke odvolanie aj proti rozhodnutiu vo veci náhrady nákladov spojených s pohrebom, ku ktorému predložila taktiež podací lístok. Odvolanie dňa 7. novembra 2017 bolo duplicitne podané z dôvodu, že na prvé odvolanie nedostala odpoveď v zákonnej lehote. Žalovaná odpovedala dňa 2. marca 2018, keď o.i. uviedla, že okamih času doručenia, resp. nedoručenia odvolania proti rozhodnutiu zo dňa 21. augusta 2017 pobočke je irelevantný, nakoľko sa zatiaľ nezmenili skutkové okolnosti prípadu a v prípade, ak žalobkyňa preukáže, že jej manžel zomrel na následky choroby z povolania, bude jej priznaný nielen nárok na náhradu nákladov spojených s pohrebom, ale aj nárok na jednorazové odškodnenie.

6. Dňa 6. apríla 2018 žalobkyňa zaslala Generálnemu riaditeľovi Sociálnej poisťovne podanie označené ako „Žiadosť o vydanie rozhodnutia“, v ktorom poukázala na nesprávny postup žalovanej a žiadala vydať riadne rozhodnutie o nároku na jednorazové odškodné. Na predmetnú žiadosť reagovala žalovaná

v odpovedi zo dňa 26. apríla 2018, v ktorej zopakovala, že okamih času doručenia, resp. nedoručenia odvolania proti rozhodnutiu zo dňa 21. augusta 2017 pobočky je irelevantný, nakoľko zatiaľ sa nezmenili skutkové okolnosti prípadu a v prípade, ak žalobkyňa preukáže, že jej manžel zomrel na následky choroby z povolania, bude jej priznaný nielen nárok na náhradu nákladov spojených s pohrebom, ale aj nárok na jednorazové odškodnenie.

7. Na základe uvedených skutočností podľa názoru krajského súdu nebolo možné vyvodit' záver o nečinnosti správneho orgánu, t.j. žalovanej. Aj keby žalobkyňa tak, ako tvrdí, využila zákonom požadovaný postup pri žalobe o nečinnosť, žalovaná po doručení odvolania žalobkyne proti rozhodnutiu prvostupňového orgánu zo dňa 21. augusta 2017 preukázateľne konala, keď žalobkyňa zaslala oznámenie o odmietnutí odvolania zo dňa 21. decembra 2017. Aj keď uvedené oznámenie žalovanej nemá formálne znaky rozhodnutia, je spôsobilým predmetom súdneho prieskumu.

8. Správny súd skonštatoval, že žalobkyňa mohla uvedené „Odmietnutie odvolania“ zo dňa 21. decembra 2017 napadnúť správnu žalobou v lehote dvoch mesiacov od jeho doručenia. Žalobkyňa túto možnosť však nevyužila a správnu žalobu nepodala, hoci s odmietnutím odvolania nesúhlasila, toto považovala za nezákonné a rovnako nesúhlasila ani s postupom správneho orgánu predchádzajúcim jeho vydaniu. Namiesto toho sa žalobkyňa opakovanými podaniami domáhala vydania rozhodnutia o odvolaní, ktoré mala dňa 05. septembra 2017 podať proti predmetnému rozhodnutiu o nepriznaní jednorazového odškodnenia.

9. Podľa názoru krajského súdu z obsahu predmetných podaní žalobkyne nevyplýva, že išlo o sťažnosti podané podľa zák. č. 9/2010 Z.z., o ktorých by následne rozhodla žalovaná postupom podľa uvedeného zákona, a ktoré by bolo možné považovať za oznámenie o výsledku prešetrenia sťažnosti, na predloženie ktorého bola žalobkyňa vyzvaná. Žalovaná vo všetkých svojich písomnostiach (odpovediach) iba reagovala na podania žalobkyne týkajúce sa jednak podaných odvolaní proti rozhodnutiu prvostupňového orgánu č. 18255-26/2017-PD zo dňa 21. augusta 2017, ako aj možného priznania nároku na jednorazové odškodnenie podľa príslušných ustanovení zák. č. 461/2003 Z.z. Žalovaná opakovane uviedla, že v prípade, ak žalobkyňa preukáže, že jej manžel zomrel na následky choroby z povolania, bude jej priznaný nárok na jednorazové odškodnenie a aj nárok na náhradu nákladov spojených s pohrebom.

10. K odvolaniu žalobkyne zo dňa 5. septembra 2017 proti rozhodnutiu prvostupňového orgánu č. 18255-26/2017-PD zo dňa 21. augusta 2017 krajský súd uviedol, že z obsahu spisového materiálu vyplýva, že žalovaná týmto nedisponovala, a preto rozhodla až o odvolaní žalobkyne podanom dňa 6. novembra 2017. V tejto súvislosti krajský súd uviedol, že podací lístok, ktorý mal preukazovať včasnosť podania odvolania žalobkyne zo dňa 5. septembra 2017 predložila žalobkyňa žalovanej až dodatočne po odmietnutí odvolania zo dňa 21. decembra 2017.

11. Keďže obligatórnou náležitosťou žaloby proti nečinnosti orgánu verejnej správy je nielen tvrdenie, že žalobkyňa sa v konaní pred správnym orgánom domáhala nápravy sťažnosťami podľa zák. č. 9/2010 Z.z., bolo potrebné, aby žalobkyňa toto tvrdenie aj preukázala. Nakoľko však žalobkyňa ani na výzvu súdu dodatočne nepreukázala, že neúspešne vyčerpala podanie sťažnosti podľa zák. č. 9/2010 Z.z., ktorá by preukázala, že pred podaním žaloby neúspešne namietala nečinnosť správneho orgánu podľa príslušných ustanovení zák. č. 9/2010 Z.z., za situácie, keď krajský súd zároveň nemal nečinnosť žalovanej preukázanú, neboli splnené podmienky na konanie o správnej žalobe proti nečinnosti orgánu verejnej správy.

12. O trovách konania správny súd rozhodol podľa § 170 písm. b/ SSP tak, že s poukazom na zastavenie konania, žiaden z účastníkov konania nemá právo na ich náhradu.

II.

Kasačná sťažnosť

13. Proti tomuto uzneseniu podala žalobkyňa v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť z dôvodu nesprávneho

právneho posúdenie veci podľa § 440 ods. 1 písm. g) SSP.

14. Žalobkyňa uviedla, že v žalobe ako aj v ďalších písomnostiach, ktoré zasielala žalovanej v priebehu administratívneho konania vo veci poukazovala na to, že dňa 05. septembra 2017, t.j. v zákonnej lehote podala odvolanie proti rozhodnutiu prvostupňového orgánu, a to doporučenou zásielkou pod č. RE074887659SK, pričom v rovnaký deň zasielala aj odvolanie proti rozhodnutiu, ktorým bol zamietnutý jej nárok na náhradu pohrebných výdavkov pod č. RE074887662SK. Podací lístok neprikladala k jej písomnému vyjadreniu dodatočne, ale poukazovala na tú skutočnosť, že v ten istý deň boli zasielané dve odvolania. Krajský súd sa týmto nezaoberal, poukazoval iba na tvrdenia žalovanej, že odvolanie bolo zaslané až po uplynutí lehoty.

15. Podľa názoru žalobkyne súd nesprávne vyhodnotil postup žalovanej, keď „Odmietnutie odvolania zo dňa 21.12.2017“ žalovanej považoval za spôsobilý predmet súdneho prieskumu, hoci pripustil, že nemal formálne znaky rozhodnutia, zároveň však súd uviedol, že žalobkyňa nevyužila možnosť a nepodala správnu žalobu, hoci s odmietnutím odvolania nesúhlasila. Bola toho názoru, že správnu žalobu je možné podať len proti riadnemu rozhodnutiu, ktoré obsahuje aj poučenie o takejto možnosti. „Odmietnutie odvolania“ žalovanej neobsahovalo podstatné zložky rozhodnutia, ani žiadne poučenie. V tejto súvislosti súd uviedol, že nie je rozhodujúce, ako je napadnuté rozhodnutie formálne označené. V porovnaní s týmto konštatovaním, však súd žalobkyňou doložené písomnosti, ktorými poukazovala na to, že využila možnosti sťažnosti - ktoré neboli formálne označené ako sťažnosti v zmysle zákona č. 9/2010 Z.z., tieto nepovažoval za sťažnosti podľa obsahu, ale vyhodnotil ich prísne formálne a žalobkyňou doložené písomné zamietavé vyjadrenia žalovanej na opakované dožiadania nepovažoval súd za oznámenia o výsledku prešetrovania sťažnosti. Takéto hodnotenie dôkazov nie je podľa žalobkyne presvedčivé.

16. Krajský súd svojim rozhodnutím neochránil právo žalobkyne na rozhodnutie o jej odvolaní podanom v zákonnej lehote (čím sa konanie o nepriznaní jej nároku skončilo) - podľa žalobkyne v rozpore s ustanoveniami upravujúcimi konanie žalovanej o nárokoch účastníkov v tomto konaní v zákone č. 461/2003 Z.z., v čom videla nesprávne právne posúdenie veci. Odkaz žalovanej na znenie § 112 zákona o sociálnom poistení neznamená pre ňu istotu, že o jej nároku sa bude opätovne konať.

17. Na základe vyššie uvedených skutočností žalobkyňa navrhla, aby najvyšší súd rozhodol tak, že uznesenie Krajského súdu Trenčín sp. zn. 25Sa/10/2018- 53 zo dňa 14. augusta 2018 zruší a vec vráti na krajský súd na pokračovanie v konaní.

III.

Vyjadrenie žalovanej ku kasačnej sťažnosti

18. Žalovaná vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti uviedla, že v súvislosti s úmrtím poškodeného, si žalobkyňa ako pozostalá manželka poškodeného, uplatnila nárok na jednorazové odškodnenie podľa § 94 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov, a to žiadosťou o priznanie jednorazového odškodnenia, ktorá bola Sociálnej poisťovni, pobočka Prievidza (ďalej len „pobočka“) doručená dňa 6. apríla 2017. Na jej základe po preskúmaní veci a vykonaní dokazovania pobočka rozhodnutím č. 18255-26/2017-PD zo dňa 21. augusta 2017 (ďalej len „rozhodnutie zo dňa 21. augusta 2017“) žalobkyňu nepriznala uplatnený nárok na jednorazové odškodnenie.

19. Dôvodom nepriznania nároku bola vykonaným dokazovaním (najmä stanoviskom posudkovej lekárky pobočky č. PD-18476/2017 zo dňa 10. augusta 2017, v ktorom vychádzajúc zo zdravotnej dokumentácie poškodeného ako príčinu smrti poškodeného uviedla „kardiorespiračné zlyhanie následkom opakovanej masívnej embolizácie do pľúcnice 3x (2008, 2015, 2016)“, „Listom o prehliadke mŕtveho a štatistické hlásenie o úmrtí“ zo dňa 6. augusta 2017, stanovujúcim ako prvotnú príčinu úmrtia poškodeného pľúcnu embóliu s prejavmi akútneho cor pulmonale a sekundárne zlyhávanie pravej komory s následkom zastavenia srdca, bližšie neurčeného a iným) preukázaná skutočnosť, že poškodený nezomrel na následky choroby z povolania, čím nedošlo k naplneniu základnej podmienky na vznik uplatneného nároku, stanovenej v § 94 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z.

20. V reakcii na rozhodnutie zo dňa 21. augusta 2017 podala žalobkyňa podanie s názvom „18255-27/2017 Nesúhlas s rozhodnutím Soc. poisťovne Prievidza zo dňa 3.10.2017“, žalovanej doručené dňa 7. novembra 2017. V súlade s § 186 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z.z. (podľa jeho obsahu) bolo predmetné podanie posúdené ako odvolanie, a aj napriek skutočnosti, že bolo podané na miestne nepríslušnej organizačnej zložke Sociálnej poisťovne, žalovaná odvolanie akceptovala a ako také bolo odstúpené príslušnej pobočke, ktorá napadnuté rozhodnutie zo dňa 21. augusta 2017 vydala, na účely posúdenia, či sú dané okolnosti odôvodňujúce postup podľa § 217 ods. 1 zákona, t. j. autoremedúru.

21. Žalobkyni bolo rozhodnutie zo dňa 21. augusta 2017 preukázateľne doručené dňa 28. augusta 2017, jeho prevzatie do vlastných rúk potvrdila vlastnoručným podpisom doručeny. Nasledujúcim dňom, t.j. dňom 29. augusta 2017, začala žalobkyni plynúť zákonom stanovená lehota 30 dní na podanie odvolania, ktorá uplynula dňa 27. septembra 2017, pričom tento deň bol posledným dňom na podanie odvolania. Z odtlačku pečiatky na obálke, ktorá je súčasťou odvolania, je zrejmé, že žalobkyňa podala odvolanie na poštovú prepravu až dňa 6. novembra 2017, teda s veľkým časovým odstupom po uplynutí zákonom stanovenej lehoty na podanie odvolania. Márnym uplynutím lehoty na podanie odvolania rozhodnutie zo dňa 21. augusta 2017 nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť.

22. Na základe uvedeného bola žalovaná oprávnená takéto oneskorene podané odvolanie odmietnuť, čo aj urobila listom č. 64087-2/2017-BA zo dňa 21. decembra 2017 (ďalej len „odmietnutie odvolania“).

23. Následne žalobkyňa podaniami zo dňa 5. januára 2018 a zo dňa 14. februára 2018 adresovanými žalovanej a podaniami zo dňa 1. apríla 2018 a zo dňa 1. mája 2018 adresovanými generálnemu riaditeľovi Sociálnej poisťovne (ďalej len „podania“), opakovane žiadala o vydanie rozhodnutia o údajnom odvolaní voči rozhodnutiu zo dňa 21. augusta 2017, ktoré mala podať na poštovú prepravu dňa 5. septembra 2017 (ďalej len „údajné odvolanie“).

24. V súvislosti s podaniami žalovaná zdôraznila, že ako dokazuje spisový materiál, ktorý bol spolu s vyjadrením k žalobe predložený krajskému súdu listom č. 27502-15/2018-BA zo dňa 30. júla 2018 a ako konštatuje aj krajský súd v uznesení, nedisponovala a ani toho času nedisponuje originálom, údajného odvolania žalobkyne zo dňa 5. septembra 2017. Jeho skutočné podanie na poštovú prepravu žalobkyňa nepreukázala. Na tento účel síce po odmietnutí odvolania predložila podací lístok č. RE074887659SK, ten však samotný nie je spôsobilý preukázať, že údajné odvolanie zo dňa 5. septembra 2017, ktoré malo smerovať voči rozhodnutiu zo dňa 21. augusta 2017 bolo skutočne doručené pobočke a dokonca ani to, či bolo skutočne obsahom zásielky označenej predmetným podacím číslom. Nemožno sa stotožniť ani s tvrdením žalobkyne v kasačnej sťažnosti, že pokiaľ zásielka obsahujúca predmetné údajné odvolanie „sa jej nevrátila späť“ musela byť doručená na pobočku. Ani toto tvrdenie nie je spôsobilé obstať ako dôkaz o tom, že údajné odvolanie zo dňa 5. septembra 2017 bolo skutočne doručené pobočke.

25. Žalobkyňa, ktorá v relevantnom čase ako jediná disponovala podacím lístkom, ani po odmietnutí odvolania nevyužila možnosť domáhať sa prešetrenia doručenia údajného odvolania v rámci reklamačného konania na Slovenskej pošte, a.s. Naopak, šetrenie vykonala žalovaná, a síce zadaním podacieho čísla RE074887659SK do elektronickej služby Slovenskej pošty, a.s. „Sledovanie zásielok“, avšak bezúspešne, nakoľko takýmto spôsobom žalovaná nezistila žiadne údaje o doručení, resp. nedoručení takéhoto podania.

26. Aj napriek všetkým skutočnostiam, ktoré svedčia skôr v neprospech podania údajného odvolania, však žalovaná vo všetkých písomnostiach adresovaných žalobkyni ako odpoveď na jej podania vytrvalo, zrozumiteľne, ba až laicky, poučovala žalobkyňu, že skutočnosť, či údajné odvolanie podala alebo nie, nie je rozhodujúca, nakoľko ak preukáže, že poškodený zomrel následkom choroby z povolania, Sociálna poisťovňa jej (postupom podľa § 112 zákona) prizná aj nárok na jednorazové odškodnenie, nakoľko len preukázanie, že príčinou smrti poškodeného bola choroba z povolania, je spôsobilé zvrátiť rozhodnutie zo dňa 21. augusta 2017 o nepriznaní nároku, založené na zatiaľ nevyvrátených, nespochybných dôkazoch o neexistencii príčinnej súvislosti medzi chorobou z povolania a úmrtím

poškodeného (zdravotná dokumentácia, List o prehliadke mŕtveho a štatistické hlásenie o úmrtí a pod.). Žalobkyňa však namiesto toho, aby spornú príčinnú súvislosť medzi chorobou z povolania a smrťou poškodeného preukázala, sústredila všetko svoje konanie na atakovanie Sociálnej poisťovne stále tým istým nepreukázaným tvrdením, že údajné odvolanie podala a žiadosťami o rozhodnutie o ňom.

27. Z uvedeného je očividné, že v predmetnej veci Sociálna poisťovňa nebola nečinná. Z jej konania sú zrejmé početné snahy pomôcť žalobkyni preukázať splnenie podmienok na vznik uplatneného nároku. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že sporná príčinná súvislosť je v súčasnosti stále predmetom dokazovania, a síce v konaní o náhradu nákladov spojených s pohrebom (ďalej len „NNSSP“), ktoré momentálne prebieha na pobočke. Nakoľko ani v konaní o NNSSP poškodená tvrdenú príčinnú súvislosť (ktorá je zákonom stanovenou podmienkou priznania nároku na NNSSP) nijako nepreukázala a dokazovanie vykonané pobočkou nasvedčovalo skôr neexistencii skúmanej príčinnej súvislosti, pobočka (v novom konaní, nasledujúcom po zrušení prvostupňového rozhodnutia vo veci NNSSP žalovanou a vrátení veci pobočke rozhodnutím č. 61187-2/2018-BA zo dňa 25. júla 2018) nariadila na účely nezávislého a objektívneho určenia príčiny smrti poškodeného znalecké dokazovanie, ktoré v súčasnosti nie je ukončené.

28. Z uvedeného možno pozorovať enormnú snahu Sociálnej poisťovne zistiť, či poškodený skutočne zomrel následkom choroby z povolania, čo zatiaľ tvrdí žalobkyňa len slovom, pričom napriek maximálnemu úsiliu žalovanej svoje tvrdenie nepreukázala, hoci na jeho preukázanie je povinná podľa ustanovenia § 227 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z.z., v zmysle ktorého je ako účastníčka konania povinná preukázať skutočnosti rozhodujúce na vznik nároku na dávku, čo deklaruje aj rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Sžso/30/2016 zo dňa 7. novembra 2017, podľa ktorého „dôkazné bremeno na preukázanie skutočností rozhodujúcich pre vznik nároku na dávku je na poisťencovi, v danom prípade žalobcovi, ktorý si ju uplatnil (§ 227 ods. 3 zákona o sociálnom poistení)“.

29. Žalovaná pre úplnosť uviedla, že v prípade ak znalecké dokazovanie v súčasnosti vykonávané v konaní o NNSSP, prebiehajúcim pred pobočkou preukáže príčinnú súvislosť medzi smrťou poškodeného a chorobou z povolania, postupom podľa § 112 zákona bude žalobkyni priznaný aj nárok na jednorazové odškodnenie bez ohľadu na oneskorené podanie odvolania a právoplatnosť rozhodnutia zo dňa 21. augusta 2017.

30. Záverom žalovaná opakovane zdôraznila, že jediné odvolanie, ktorým disponuje a ktoré jediné bolo preukázateľne podané proti rozhodnutiu zo dňa 21. augusta 2017, je to, ktoré jej bolo doručené dňa 7. novembra 2017, a teda oneskorené podané, ktoré s poukazom na vyššie citované ustanovenia zákona a preukázaný skutkový stav mohla len odmietnuť.

31. Ďalej žalovaná poukázala na skutočnosť, že na všetky podania, ktoré boli doručené jej, resp. generálnemu riaditeľovi Sociálnej poisťovne, bolo žalobkyni odpovedané (zo strany žalovanej listami č. 27502-5/2018-BA zo dňa 30. januára 2018, listom zo dňa 2. marca 2018, listom č. 27502-9/2018-BA zo dňa 26. apríla 2018 a zo strany generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne listom č. 27502-12/2018-BA zo dňa 28. mája 2018) včas, v lehote do 30 dní odo dňa ich doručenia Sociálnej poisťovni.

32. Vzhľadom na uvedené, žalovaná rezolútne odmietla tvrdenia žalobkyne o nečinnosti Sociálnej poisťovne a stotožnila sa s konštatovaním krajského súdu v jeho uznesení, kde v bode 17 výslovne uviedol, že „podľa názoru krajského súdu nemožno vyvodiť záver o nečinnosti správneho orgánu. t. j. žalovanej. Aj keby žalobkyňa tak, ako tvrdí, využila zákonom požadovaný postup pri žalobe o nečinnosť, žalovaná po doručení odvolania ... preukázateľne konala, keď žalobkyni zaslala oznámenie o odmietnutí odvolania zo dňa 21.12.2017.“

33. Žalovaná sa tiež v celom rozsahu stotožnila s názorom krajského súdu, že odmietnutie odvolania, aj keď „nemá formálne znaky súdneho rozhodnutia, je spôsobilým predmetom súdneho prieskumu ...“ a žalobkyňa ho mohla „napadnúť“ správnu žalobou v lehote dvoch mesiacov od jeho doručenia. Žalobkyňa túto možnosť však nevyužila a správnu žalobu nepodala namiesto toho sa žalobkyňa

opakovanými podaniami domáhala vydania rozhodnutia o odvolaní ...“ a ktorý v bode 18 konštatoval, že z ich obsahu „nevyplyva, že išlo o sťažnosti podané podľa zákona č. 9/2010 Z.z., o ktorých by následne žalovaná rozhodla postupom podľa uvedeného zákona iba reagovala na podania žalobkyne.“

34. Žalovaná uviedla, že žalobkyňa vo svojich početných podaniach adresovaných Sociálnej poisťovni opakovane požadovala vydanie rozhodnutia o údajnom odvolaní, ktorým Sociálna poisťovňa, nedisponuje a ktorého skutočné podanie žalobkyňa dodnes nepreukázala. Ani vzhľadom na ich obsah preto predmetné podania nemajú charakter sťažnosti podľa zákona č. 9/2010 Z.z., avšak dopytu, resp. žiadosti, ktoré v zmysle § 4 ods. 1 písm. a/ zákona č. 9/2010 Z.z. nie sú sťažnosťou, ktorej podanie predstavuje základný predpoklad prípustnosti podania žaloby proti nečinnosti orgánu verejnej správy.

35. Vzhľadom na popísaný skutkový a právny stav žalovaná navrhla, aby kasačný súd kasačnú sťažnosť, podanú proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 25Sa/10/2018-53 zo dňa 14. augusta 2018, podľa § 461 SSP ako nedôvodnú zamietol.

IV.

36. Na Krajský súd v Bratislave bolo dňa 19. októbra 2018 doručené oznámenie Krajskej prokuratúry Bratislava č. Kd 244/18/1100-11 zo dňa 17. októbra 2018, z ktorého vyplýva, že podnet žalobkyne na preskúmanie postupu (nečinnosti) žalovanej v posudzovanej veci bol odložený, nakoľko v konaní nebola zistená nečinnosť a formu vybavenia odvolania neformálnym oznámením zo dňa 21. decembra 2017 možno považovať za súladnú so zákonom. Zároveň bol krajskému súdu vrátený zapožičaný administratívny spis s predmetnej veci.

V.

Posúdenie veci kasačným súdom

37. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný (§ 11 písm. g/ SSP) preskúmal napadnuté uznesenie krajského súdu v súlade s § 455 SSP bez pojednávania, a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť žalobkyne nie je dôvodná.

38. Podľa § 244 ods. 1 SSP žalobcom je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ako účastník administratívneho konania namietajúci nečinnosť orgánu verejnej správy neúspešne vyčerpala sťažnosť podľa osobitného predpisu alebo podnet na prokuratúre.

39. Podľa § 246 ods. 2 SSP, k žalobe fyzickej osoby, právnickej osoby a zainteresovanej verejnosti musí byť pripojené oznámenie o výsledku prešetrenia sťažnosti podľa osobitného predpisu alebo vybavenie podnetu prokurátorom.

40. Podľa § 97 SSP, ak tento zákon neustanovuje inak, správny súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže správny súd konať a rozhodnúť (ďalej len „procesné podmienky“).

41. Podľa § 99 písm. f/ SSP správny súd konanie uznesením zastaví, ak žalobca nevyčerpal pred podaním žaloby postupy ustanovené týmto zákonom pri jednotlivých typoch konania.

42. Kasačný súd vyhodnotil rozsah a dôvody kasačnej sťažnosti vo vzťahu k napadnutému uzneseniu krajského súdu po tom, ako sa oboznámil s obsahom administratívneho a súdneho spisu a s prihliadnutím na ustanovenie § 461 SSP dospel k záveru, že nezistil dôvod na to, aby sa odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov, ktoré spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v dôvodoch napadnutého uznesenia, vytvárajú dostatočné východiská pre vyslovenie výroku uznesenia. S týmito sa kasačný súd stotožňuje v celom rozsahu.

43. Z obsahu súdneho spisu je zrejmé, že krajský súd pri skúmaní, či sú splnené zákonné podmienky konania, za účelom zistenia či žalobkyňa využila niektorý z obligatórnych inštitútov, a to buď sťažnosť podľa § 5 zák. č. 9/2010 Z.z. alebo podnet na prokuratúre podľa § 31 zák. č. 153/2001 Z.z., vyzval žalobkyňu uznesením č. k. 25Sa/10/2018-16 zo dňa 13. júna 2018, aby odstránila vady žaloby a v súdom určenej lehote ju doplnila o oznámenie o výsledku prešetrenia sťažnosti podľa osobitného predpisu alebo vybavenie podnetu prokurátora. Žalobkyňa bola zároveň poučená o následkoch nedoplnenia obligatórnej náležitosti žaloby, teda o zastavení konania podľa § 99 písm. f) SSP.

44. Predmetné uznesenie bolo žalobkyňi doručené dňa 29. júna 2017. Žalobkyňa na výzvu krajského súdu reagovala tak, že uviedla, že podania, ktorými sa domáhala vydania riadneho rozhodnutia neoznačovala ako sťažnosti, ale všetkými písomnosťami smerujúcimi k žalovanej poukazovala na porušenie zákona a domáhala sa nápravy, pričom ňou zaslané písomnosti žalovanej majú charakter sťažnosti podľa zák. č. 9/2010 Z.z. a tieto neboli žalovanou riadne vybavené.

45. Následne krajský súd konanie v zmysle § 99 písm. f) SSP zastavil, keďže podľa jeho názoru žalobkyňa nevyčerpala pred podaním žaloby postupy ustanovené týmto zákonom.

46. Osobitnou, resp. obligatórnou náležitosťou žaloby proti nečinnosti orgánu verejnej správy je popri všeobecných náležitostiach žaloby (§ 57 SSP) k žalobe podľa § 246 ods. 2 SSP pripojiť oznámenie o výsledku prešetrenia sťažnosti podľa osobitného predpisu alebo vybavenie podnetu prokurátorom. Aj z ustanovenia § 244 ods. 1 SSP vyplýva, že pred podaním žaloby proti nečinnosti účastník administratívneho konania, ktorý namieta nečinnosť orgánu verejnej správy, musí splniť podmienku, že neúspešne vyčerpá sťažnosť podľa osobitného predpisu alebo podnet na prokuratúre.

47. Úlohou súdu v správnom súdnictve nie je suplovať činnosť správnych orgánov, ale len preskúmať zákonnosť ich postupov a rozhodnutí, teda to, či vecne, funkčne alebo miestne príslušné orgány verejnej správy pri riešení konkrétnych otázok správneho práva rešpektovali príslušné hmotno-právne a procesno-právne predpisy. Ak potom zákonodarca v procesnom predpise pre prístup k správne súdu stanovil okrem iného ako podmienku uvedenú zásadu subsidiarity súdneho konania, tak potom, aby mohol konkrétny orgán štátnej moci poskytnúť žalobcovi ako dotknutej osobe právnu ochranu (za ktorú nemožno považovať úspech v konaní), musí táto osoba vyvinúť potrebnú iniciatívu predpísanú zákonnou úpravou konania pred ním. Sledovaným dôsledkom iniciatívy jednotlivca je nielen nadobudnutie vedomosti samotného orgánu verejnej správy o existencii a dĺžke trvania nespokojnosti jednotlivca, ale aj povinnosť túto situáciu v medziach svojho oprávnenia rýchlo a účinne riešiť, a tiež zápisničné zachytenie svojich úkonov v administratívnom spise, ktorý je správny súdom v zmysle § 244 ods. 1 SSP prezumovaný ale aj postupom podľa § 246 ods. 2 SSP vyžadovaný.

48. Za stavu, že zákonodarca v ustanovení § 246 ods. 2 SSP striktne stanovil ako osobitnú podmienku, že účastník administratívneho konania namietajúci nečinnosť orgánu verejnej správy - ktorý neúspešne vyčerpá sťažnosť podľa osobitného predpisu alebo podnet na prokuratúre - musí k žalobe pripojiť oznámenie o výsledku prešetrenia sťažnosti podľa osobitného predpisu alebo vybavenie podnetu prokurátorom, nebolo možné argumentácii žalobkyne priznať úspech.

49. Pokiaľ žalobkyňa namietala, že v zákonnej lehote podala odvolanie proti rozhodnutiu prvostupňového orgánu, a to doporučenou zásielkou pod č. RE074887659SK, kasačný súd uvádza, že dôkazom doručenia tohto odvolania nie je podací lístok predložený žalobkyňou, z ktorého nevyplýva čo bolo obsahom doručovanej zásielky. Ani z ďalších zistených okolností nemožno vyvodiť záver, že odvolanie zo dňa 5. septembra 2017 bolo obsahom predmetnej zásielky, a to najmä za situácie, keď medzi účastníkmi konania v súvislosti s iným konaním prebiehala korešpondencia.

50. Kasačný súd považuje za potrebné uviesť, že žalobkyňa nepostupovala v súlade so zásadou, že právo patrí bdelym, teda tým, ktorí sa aktívne zaujímajú o ochranu svojich práv, svoje povinnosti plnia s dostatočnou starostlivosťou a sú predvídavi, aj čo do možnosti vzniku problémov s preukazovaním splnenia ich právnych povinností. Žalovaná totiž nepostupovala s dostatočnou starostlivosťou, pokiaľ na

podacom lístku, ktorý sa mal týkať odvolania zo dňa 5. septembra 2017 neuviedla jeho obsah, t. j. že ide o odvolanie proti rozhodnutiu prvostupňového orgánu. Takýmto svojim postupom síce neporušila žiadne zákonné ustanovenie, keďže zákon (ani Poštový poriadok) jej takúto povinnosť neukladá, avšak zbavila sa možnosti preukázať pred súdom, že skutočne predmetnú zásielku žalovanej včas doručila, teda dostala sa do dôkaznej núdze ohľadom preukázania tejto skutočnosti. Doručenie treba preukázať, nestačí len predpoklad, že zásielka doručená bola. Keďže nebolo preukázané, že žalobkyňa v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovanej doručila, žalovaná nemohla reagovať, keď takéto podanie nie je ani obsahom jej administratívneho spisu.

51. Kasačný súd poukazuje zároveň na skutočnosť, že žalobkyňa v odvolaní proti rozhodnutiu prvostupňového orgánu, ktoré bolo doručené žalovanej dňa 7. novembra 2017 nepoukazuje na to, že už podala odvolanie v zákonnej lehote, pričom uvedené podanie je obsahovo odlišné od podania zo dňa 05. septembra 2017.

52. K námietke žalobkyne, že podanie žalovanej označené ako „Odmietnutie odvolania“ neobsahovalo podstatné náležitosti rozhodnutia a ani poučenie - keď podľa jej názoru správnu žalobu je možné podať len proti rozhodnutiu obsahujúcemu aj poučenie o takejto možnosti - kasačný súd uvádza, že vyjadrenie o oneskorene podanom odvolaní bolo spôsobilým predmetom prieskumu, nakoľko bolo spôsobilé dotknúť sa práv a právom chránených záujmov žalobkyne. Podľa ustálenej judikatúry nálezov Ústavného súdu Slovenskej republiky (nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 37/95, II. ÚS 50/01, I. ÚS 52/02, III. ÚS 183/2003, I. ÚS 354/08) a rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8Sžf/29/2010 alebo sp. zn. 5Sžp/5/2011) predmetom súdneho prieskumu môžu byť aj rozhodnutia orgánov verejnej správy, ktoré nemajú formálne náležitosti, ak sa dotýkajú alebo ak sa môžu dotknúť práv a právom chránených záujmov alebo povinností fyzických alebo právnických osôb. Súdna prax ustálila, že rozhodnutím správneho orgánu je každé rozhodnutie, ktorým sa zakladajú, menia, rušia alebo ktorým môžu byť priamo dotknuté práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických a právnických osôb. Za spôsobilý predmet súdneho prieskumu sa považujú aj listy s charakterom rozhodnutia vydané príslušným orgánom verejnej správy.

53. Z podkladov administratívneho spisu je zrejmé, že v posudzovanej veci správne orgány riadne reagovali na každé podanie žalobkyne, pričom aj z tvrdení žalobkyne vyplýva, že žalovaná nereagovala len na odvolanie žalobkyne zo dňa 05. septembra 2017, doručenie ktorého žalovanej ani nebolo preukázané.

54. Vzhľadom na hore uvedené skutkové zistenia a právne závery kasačný súd považoval námietky žalobkyne proti uzneseniu krajského súdu za nedôvodné a nespôsobilé spochybniť jeho vecnú správnosť. Z uvedeného dôvodu kasačnú sťažnosť podľa § 461 SSP ako nedôvodnú zamietol.

55. O náhrade trov kasačného konania rozhodol kasačný súd tak, že žalobkyni, ktorá v tomto konaní nemala úspech, nárok na ich náhradu nepriznal (§ 467 ods. 1 SSP a analogicky podľa § 167 ods. 1 SSP).

56. Toto uznesenie kasačného súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.